

Х. ЕКОЛОШКИ АСПЕКТИ И НАЈДОБРО ДОСТАПНИ ТЕХНИКИ

СОДРЖИНА

Х.	ЕКОЛОШКИ АСПЕКТИ И НАЈДОБРО ДОСТАПНИ ТЕХНИКИ.....	2
Х.1	Мерки за емисии на прашина (во форма на честички).....	3
Х.1.2	Мерки за заштита на водата и почвата	4
Х.1.3	Намалување на емисијата на прашина	6
Х.1.4	Заштита од бучава	7
Х.1.5	Хортикултурални решенија	8
Х.1.6	Мерки за намалување и решавање на последици од можните еколошки несреќи.....	8
Х.1.8	Мерки за безбедност и здравје при работа.....	8
Х.1.9	Мерки за Превенција од пожар	9
Х.2	Најдобри достапни техники за управување со емисиите.....	9
Х.2.1	Најдобри достапни техники за свињарство.....	9
Х.2.2	Нутриционистички техники	10
Х.2.3	Нутрициски техники за екскреција на азот	11
Х.2.4	Нутрициски техники за екскреција на фосфор.....	11
Х.2.5	Емисии во воздух од интензивно одгледување на свињи	12
Х.2.6	Потрошувачка на вода.....	12
Х.2.7	Потрошувачка на енергија.....	13
Х.2.8	Одлагање на отпад од екскрементите на животните	13
Х.2.9	Управување со ѓубрето од анималниот измет на фармата	15
Х.2.10	Техники за расфрлање на ѓубрето по земјоделските површини	16

Х. ЕКОЛОШКИ АСПЕКТИ И НАЈДОБРО ДОСТАПНИ ТЕХНИКИ

“Најдобрите достапни техники “ во една инсталација треба да ни ја постигнат крајната цел, која што се однесува на можноста за достигнување на високо ниво на заштита на животната средина од индустриското загадување.

“Најдобрите достапни техники“ се однесуваат на системите за менаџмент/управување, интегрирање на процесите, техники кои се однесуваат на редукција на отпадот кој се создава при самиот технолошки процес, техники со кои ќе постигнеме намалување на потрошувачката на енергии и водата, а од тоа и произлегуваат техники за намалување или отстранување на загадувањата на животната средина.

За да се применат “Најдобрите достапни техники “ во веќе постоечките инсталации потребни се инвестиции кои треба да се проценат и споредат со редукционите техники согласно капацитетот на инсталацијата и ефикасноста на самата техника, условите за нејзино применување во постоечката инсталација.

За да се спроведат целите на IPPC може да се изврши презентација на само една техника или пак може да се презентира комбинација од повеќе техники. При оредувањето на НДТ техниките треба да се земат во обзир правилата кои што се пропишани генерално во Анекс IV од Директивата, како и техниките кои што се опишани во овој додаток. Овде се користат колку што е можно постандардни структури за се добие генералниот нацрт за потребната техника, потоа да се може да се изврши споредба на повеќе техники, како и да се овозможи проценката за најзначајните цели при дефинирањето на зададениот НДТ преку Директивата.

X.1 Мерки за емисии на прашина (во форма на честички)

Информациите во додаток X се презентирани со цел да се дефинираат мерките кои што ќе се превземаат од страна на Жито Малеш АД Берово како и светски атрактивни методи за намалување на евидентираниите можни загадувања од активностите кои што се изведуваат во рамките на инсталациите на Жито Малеш АД Берово.

Од страна на раководството на Жито Малеш АД Берово и во соработка со одговорните лица за процесите, се прават напори за минимизирање на негативните ефекти врз животната средина од работењето на инсталациите на Жито Малеш АД Берово.

Врз основа на вредностите за идентификувани емисии т.е позначајни загадувања на животната средина од работењето на свињарската фарма констатирани се следните:

- **концентрација на загадувачки супстанции (NH₃), цврсти честички (вкупна прашина) и чаднокатрански број од вентилациони испусти;**
- **отпадна вода;**
- **бучава која се јавува при движење на камион, цистерна или трактор;**
- **отпад.**

Раководството следејќи ги светските барања за заштита на животната средина, веќе има превземено мерки за намалување на загадувањето на животната средина.

Бидејќи се работи за постари објекти, се води сметка за постојано реновирање на истите и модернизација на фармата со што ги задоволува прописите за безбедност како на луѓето и животните така и на животната средина. Потребата за задоволување на законските обврски и проектната програма ги дефинира сите функции на објектот, а во голем дел од нив ја наметнаа функционалната шема, конструктивниот систем, токовите на комуникација околу објектот во динамичниот и стационарниот сообраќај, како бројот на учесници во работните активности, се со цел за задоволување на безбедносните и технолошко техничките потреби на објектот во неговата функционална искористеност. Со градбата на објектот кој е фабрички произведен од челична конструкција се наметнаа условите за заштита на

објектот, вработените и животната околина. За таа цел се изработени и проекти за противпожарна заштита и заштита при работа.

X 1.2 Мерки за заштита на водата и почвата

Воспоставувањето на соодветна пракса и избор на соодветни начини за култивација на почвата, техники на наводнување и употреба на созреани ѓубрива од кои се јавува губиток на мали количества азот фосфор и калиум е начин да се превенира загадувањето на површинските и подземните води при расфрлањето на животинскиот отпад од фармата.

Испуштањето на отпадните води од фармата во водотек или во почва без претходен третман се смета за крајно неприфатлива пракса.

Соодветно на тоа, на фармата се применува пракса на созревање издвојување на цврстата фракција и на свинското ѓубре, пред неговото расфрлање на обработливите површини предвидени за наѓубрување.

Употребата на плодород за што поефикасно искористување на хранливите материи во почвата е една од најрационалните мерки. Исто така, оставањето угар или одмарање на почвата е мерка која е докажано ефикасна. Обработката на почвата треба да биде на начин што ќе обезбеди максимално ниво на заштита од ерозија. Избегнувањето на есенска или зимска обработка на почвата (кога е зситена со вага или замрзната), онаму каде тоа е можно, е еден од начините да се избегне мобилизацијата на нутритиентите од почвата во подземните води.

Инвеститорот не располага со земјоделски површини, но има договори со индивидуални превземачи кои овозможуваат непречено расфрлање на животински измет според однапред изготвен план, при што временското растојание помеѓу 2 расфрлања на иста површина да е пореток од 2 години. Количината на расфрлено свински измет во текот на овој интервал нема да надмине 30 t/ha или количината на азот во текот на една година нема да биде поголема од 250 kg по хектар.

Планот за расфрлање се прави од страна на индивидуалните земјоделци кои го откупуваат ѓубретото и тоа врз основа на големината на површината со која се располага и по претходна анализа на содржината на хранливи материи во почвата, составот на животински измет и врз основа на направена проценка на хранителните потреби на културата која ќе се

одгледува.

Изборот на соодветни временски и сезонски интервали како и климатски услови за употребата на животински измет е возможна со обезбедување на доволни капацитети за складирање на истото.

Со оглед на тоа дека проектираниот капацитет на лагуните за складирање на течниот свински измет ги задоволува стандардите за капацитет и критериумите за проктирање на ваков вид објекти (капацитет доволен за складирање на количините отпад во рок од 5-6 месеци), основен недостаток на истиот е отсуството на прекривка која би ја намалила емисијата на амоњак во атмосферата, а во исто време и губитокот на азот кој е непоходна нутритивна компонента при користење на отпадот како арско ѓубре.

Согласно предходно кажаното, потребен простор за складирање на свински измет годишно е 13500 m².

Кога се расфрла свински измет врз почва на која не расте жито, почвата се обработува што е можно поскоро и не подоцна од 48 часа по расфрлањето.

Транспортот на свински измет се врши на тој начин при што се внимава да се избегне било какво истурање. Расфрлањето ќе се изврши во што е можно помалку периоди и пократко време.

Собирање на сточната крма која истекува или се растура при процесот на хранење е уште една од мерките за спречување на загадувањето. Таа се собира во посебен контејнер заради големата содржина на протеини, а со тоа и на азот во истата. Нејзиното расфрлање е можно само на површини кои нема да се обработуваат подолго време, за да може да се разложи.

При употреба на средства за чистење на опремата, се користат оние кои не содржат фосфор.

Кога цврстата фракција се остава да созрева или компостира во посебни платформи за ѓубре, се чуваат ограничени количини така припремено арско ѓубре за на полињата каде ќе биде расфрлено, заради малиот потенцијал на истот за загадување.

Сувата материја во ваквото ѓубре е барем 70 проценти. На тој начин, потребната големина за платформите за чување и созревање на животински измет се намалува, што е исто така една од мерките за намалување на

загадувањето.

Расфрлањето на животински измет и органски ѓубрива врз земја покриена со снег се избегнува, и би можело да се врши само во одредени случаи кога земјата е замрзната и тоа кратко пред да настапи пролетта.

Особено се води грижа за начинот на наводнувањето онаму каде што е извршено наѓубрување со цел да се избегне испирање на нутрициентите (азот, фосфор и калиум) во површинските и подземните води.

Отпадната вода од тоалетите за персоналот (санитарна отпадна вода) кои ги употребуваат само работниците на фармата се одлеваат преку соодветен канализационен систем кој се слева во лагуните во непосредна близина на инсталацијата.

X.1.3 Намалување на емисијата на прашина

Во производни капацитети како што е оваа фарма чиј капацитет е 15.000 свињи годишно, потенцијалот за зголемени емисии во воздухот од објектите е значителен. Олеснителна околност е што во близина на фармата нема населено место кое би можело да биде афектирано од ваквите нарушувања на животната средина. За НДТ се смета секоја мерка кој практично овозможува редукација на овие емисии.

Количината на азот е најзначајниот испарлив елемент од свинскиот измет и истиот варира во зависност од категоријата, а неговата испарливост во вид на амоњак зависи од огромен број фактори и нивни комбинации.

Минимизирањето на емисиите во воздухот првенствено се однесува на соодветно димензионирање на изѓубрувањето на објектите. Динамиката се утврдува врз основа на начинот на држење и бројот на животни на единица површина. Исто така, количината на испарливи материи зависи од температурата во објектите, површината на каналите за изѓубрување, динамиката на изѓубрувањето, присуство или отсуство на вентилациони системи и нивен капацитет, површина на воденото огледало на лагуната како и сезоната и климатските услови.

Мерка која има големо значење за намалувањето на непријатните мириси и емисиите во воздухот е соодветното складирање на свинското ѓубре. За да се избегне дополнително навлегување на влага во цврстата фракција по

сепарирањето на ѓубрето, потребно е тоа да се складира на бетонска подлога со навеса.

Можно решение за спречување на мобилизација на амонијак е покривањето на лагуната за складирање на ѓубрето со пластична фолија.

Како додатна мерка се смета редовното и соодветно одржување на поилките за вода. Истекувањето на вода од истите, покрај зголемената потрошувачка на вода доведува до забрзани процеси на разградување на свинскиот измет во и надвор од објектите и зголемена продукција на амоњак. Исто така, треба да се избегнува често придвижување на водата во одводните канали заради избегнување на ослободување на непријатни мириси при тоа.

Мерките за минимизација на влијанијата се насочуваат кон обработка на почвата веднаш по расфрлањето на свинскиот измет. Тоа прави што поблиску до почвата, со употреба на соодветна механизација за расфрлање во количина која нема да надмине 30 t по хектар или количината на азот во текот на една година нема да биде поголема од 250 kg по хектар.

Одбегнување на расфрлањето на животински измет за викенд или на празници е една од мерките кои се практикуваат од страна на операторот. Додатно на ова, апликацијата се врши во што е можно пократок временски интервал и не се расфрла кога ветрот дува во насока на населена област.

Отсуството на соодветно решение за мртвите животни е проблем и предмет на препорака во рамките на програмата за подобрување со НДТ.

X.1.4 Заштита од бучава

Заштита од бучавата која што потекнува од работата на инсталациите, постигната е со превземените хортикултурални решенија и поставување на Свињарската фарма на локација која се наоѓа надвор од населено место. Конструкционата изведба на инсталациите е таква да активностите кои што се изведуваат на Свињарската фарма на предизвикуваат никакво влијание од бучава во околната средина.

Останати мерки кои се превземени за заштита од бучава се:

- ♦ ***Озеленување на сите предвидени површини во кругот на Стопанскиот двор***
- ♦ ***Редовно вршење на мониторинг на бучава***

X.1.5 Хортикултурални решенија

Отстранување односно намалување на штетните влијанија на токсичните гасови и загадувачи како и другите штетни агенси кои настануваат при работата, подобрување на климатските услови во работната средина, ветрозаштитна бариера околу комплексот може да се постигнат со озеленување на просторот кој што се наоѓа околу Свињарската фарма.

X 1.6 Мерки за намалување и решавање на последици од можните еколошки несреќи

При работата на Свињарската фарма Жито Малеш АД Берово внимание се обрнува на придржување на пропишаните мерки за заштита од пожар и заштита на животната средина. Со сите тие мерки е запознаен и обучен Генералниот менаџер на фармата, кој е задолжен за спроведување на истите. Посебно внимание има за чувањето на чистотата и хигиената во кругот на фармата. Навремено чистење на бетонските патеки, собирање на отпадоците во посебен контејнер и негово навремено празнење на депонија.

На сите вработени ќе им биде нагласено да внимаваат на било каква хаварија на опремата и возилата и истекување на масла и гориво од истите. При такви случаи, тие истечени отпадоци ќе ги собираат со крпа, а потоа ќе се фрлат во посебен контејнер, да не се мешаат со другиот комунален отпад. После собирањето со крпа, ќе се врши и миеење на местото. На тој начин ќе се врши обезбедување на животната средина од било какви штетни влијанија.

X.1.8 Мерки за безбедност и здравје при работа

Мерките за безбедност и здравје при работа се дел од работните активности на Свињарската фарма Жито Малеш АД Берово.

Мерките кои што се превземаат се следни:

- ♦ ***Редовни периодични испитувања на средствата за работа***
- ♦ ***Редовни периодични испитувања на електричната инсталација***
- ♦ ***Редовни и периодични прегледи и одржување во исправна состојба на уредите и апаратите за гаснење на пожар***
- ♦ ***Изработена Проценка на ризик на работни места***
- ♦ ***Обучени вработени за безбедно работење на инсталацијата***

X.1.9 Мерки за Превенција од пожар

Потенцијални извори на пожарни опасности се возилата и опремата која што користи течно гориво, масла и од електричната инсталација. Со цел спречување на настанување и ширење на пожарот превземени се следните превентивни мерки:

- ♦ ***Обука за противпожарна заштита***
- ♦ ***Пристапните патишта се слободни и проодни за пристап на противпожарни возила***
- ♦ ***Електроинсталацијата и опремата задоволува во поглед на спречување на избивање и ширење на пожари.***
- ♦ ***Поставени се ПП Апарати кои редовно се сервисираат од страна на ДУТ ЛЗ Безбедност Дооел Струмица***

X.2 Најдобри достапни техники за управување со емисиите

X.2.1 Најдобри достапни техники за свињарство

Најдобрите достапни техники (НДТ) за секторот свињарство главно ги третираат влијанијата врз животната средина поврзани со емисија на амонијак во воздухот, емисијата на азот и фосфор во почвата, површинската и подземната вода кои потекнуваат од животинскиот отпад. Мерките за намалување на овие емисии не се лимитирани само на чувањето, третманот или употребата на отпадот, туку се резултат на еден синџир на постапки вклучувајќи и постапки за минимизација на продукција на животинскиот отпад. Овие мерки започнуваат со добро одржувани одгледувалишта на животните и мерки на хранење, следени со третман и одлагање на отпадот и на крајот расфрлање на отпадот по земјоделските површини. Така, несоодветните мерки преземени на почетокот на постапката директно влијаат врз можноста на примената на НДТ.

Примената на НДТ за овој сектор главно се однесува на примената на т.н. “добра земјоделска пракса” заедно со примена на нутриционистички мерки во одгледување на свињи. Исто така, НДТ кои се однесуваат на редукација на потрошувачката на вода и енергија, депонирањето на отпадот и

доброто управување со фармите директно влијаат врз намалувањето на емисиите.

“Добрата земјоделска пракса” е есенцијален дел на НДТ за овој сектор.

За подобрување на општите перформанси во интензивното одгледување на свињи, НДТ го третираат следното :

- определување и примена на едукација и тренинг програми на вработените на фармите;
- чување на податоци за употребата на вода и енергија, количествата на сточна храна, создавањето на отпад и расфрлањето по земјоделските површини;
- постапка за неочекувани емисии и инциденти;
- примена на програма за одржување и поправка на опремата на фармата и одржување на хигиената на фармата;
- план за доставување на материјали, отстранување и создавање на отпад и
- план за расфрлање на отпадот од изметот на животните по земјоделските површини.

X 2.2 Нутриционистички техники

Примената на овие техники имаат за цел примена на превентивни мерки кои доведуваат до намалувањето на количествата на нутритиенти екскретирани од животните.

Нутриционистичкиот менаџмент има за цел да го компонира составот на сточната храна најблиску до потребите на животните во различни фази на одгледување со што се постигнува редукација на исфрлањето на нутритиенти.

Техниките на хранење вклучуваат различни методи во различна фаза на раст на животните, определување на диети базирани на лесно сварливи нутриенти со употреба на ниско протениски аминокиселински суплементи и/или употреба на ниско фосфорни суплементни диети и/или високосварливи диети кои содржат неоргански фосфор.

X 2.3 Нутрициски техники за екскреција на азот

Согласно НДТ за исхрана на животните, содржината на азот и консеквентно на нитрати и амонијак се контролира со употреба на оптимални содржини на аминокиселини во храната.

Со намалување на протеинската содржина на храната од 2 до 3% (20-30 г/кг храна) се постигнува намалување на екскреција на азот, нитрати и амонијак во изметот на животните.

Табела бр 1. Индикативна листа на содржината на протеини во храната во различна фаза на раст на животните.

Вид	Фаза на раст/ физиолошка фаза	Содржина на протеини (% во храна)	Забелешка
Дојни прасиња	< 10 kg	19-21	Со адекватно балансирана и оптимална сварлива аминокиселинска храна
Прасиња	< 25 kg	17,5-19,5	
Гоеници	25-50 kg	15-17	
	50-110 kg	14-15	
Маторици	Гестација	13-15	
	Лактација	16-17	

X 2.4 Нутрициски техники за екскреција на фосфор

Согласно НДТ за исхрана на животните содржината на фосфор во исхраната се контролира преку употреба на лесно сварливи компоненти кои содржат фосфор при тоа обезбедувајќи и на храната доволна содржина сварлив фосфор.

Редукција на фосфор во исхраната од 0,03 до 0,07% (0,3 до 0,7 г/кг храна) може да биде постигната водејќи при тоа сметка за расата и возраста на свињите.

Табела бр. 2. Индикативна листа на содржината на фосфор во исхраната.

Вид	Фаза на раст/ физиолошка фаза	Содржина на протеини (% во храна)	Забелешка
Дојни прасиња	< 10 kg	0,75-0,85	Со адекватно балансирана и оптимална сварлива храна
Прасиња	< 25 kg	0,60-0,70	
Гоеници	25-50 kg	0,45-0,55	
	50-110 kg	0,38-0,49	
Маторици	Гестација	0,43-0,51	
	Лактација	0,57-0,65	

X 2.5 Емисии во воздух од интензивно одгледување на свињи

Емисиите во воздух од интензивно одгледување на свињи главно се однесуваат на емисии на амонијак и непријатен мирис кои потекнуваат од ѓубрето од анималниот измет.

Мерките за намалување на емисиите се инкорпорирани во тн, “добра земјоделска пракса” која се однесува пред сè на правилно проектирани места за одгледување на свињите со употреба на материјали кои лесно се чистат димензионирани за различна возраст на животните, управувањето со отпадот внатре и надвор од фармата, редовната хигиена и одржување на опремата.

Согласно НДТ бројни мерки се однесуваат на намалување на емисии на амонијак и тоа :

- намалување на површината на емисија од отпадот;
- преместување на отпадот во надворешна единица за одлагање;
- примена на дополнителен третман како аерација;
- ладење на површината на одложениот отпад и
- употреба на површина која е лесна за чистење.

Мерките за намалување на емисиите на амонијак и мирис се главно опфатени со НДТ кои се однесуваат на складирање и управување со ѓубрето од анималниот измет.

X 2.6 Потрошувачка на вода

Редукција на потрошувачката на вода за пиење на животните не се смета за корисна, бидејќи е во зависност од оброкот и производната стратегијата. Општо земено, потрошувачката на вода спаѓа во добриот фармерски менаџмент.

Во НДТ за намалување на потрошувачката на вода спаѓаат:

- чистење на местата за одгледување и опремата со систем за чистење под висок притисок после секој продукциски циклус со што се обезбедува помала потрошувачка на вода;
- одржување на водоводната мрежа и превенција од истекување;
- чување на податоците за потрошена вода за пиење на животните;
- откривање и поправка на дефектите и истекувањата од водоводната мрежа.

Главно, во употреба се три типа на системи за напојување на животните: едниот начин е преку систем на чашки, додека останатите два начини се поврзани со системи на цуцли или нипли во кои едниот е со слободен проток на вода додека другиот е повзан со притискање на ниплите. Сите овие системи имаат предности и недостатоци.

X 2.7 Потрошувачка на енергија

НДТ за намалување на потрошувачката на енергија, а набљудувано преку т.н. “добра земјоделска пракса” започнува со проектирањето на местата за чување на животните, адекватно управување и одржување на фармата и опремата.

Постојат многу активности кои можат да бидат преземени преку дневната рутина за намалување на потрошената енергија потребна за загревање и вентилација.

Во НДТ за намалување на потрошувачката на енергија спаѓаат:

- **воспоставување на природна вентилација, таму каде е возможно, преку добро проектирани згради и одгледувачници земајќи ги во предвид правецот на ветерот на локацијата и микроклимата (применливо само кај нови инсталации);**
- **За механички вентилирани одгледувачници: оптимизирање на системот за вентилација за подобра контрола на температурата и вентилацијата;**
- **Употреба на светилки кои трошат помалку електрична енергија.**

X 2.8 Одлагање на отпад од екскрементите на животните

Општо

НДТ за одлагање на ѓубрето од изметот на животните се однесува на превенција од загадување на почвата, поземните и надземните води. НДТ се однесуваат на добро дизајнирани инсталации со доволен капацитет за одлагање, дополнителен третман и расфрлање по земјоделските површини на ѓубрето. Овој капацитет зависи и од климатските услови и периодите кога расфрлањето по земјоделски површини не е возможно.

Складирање во купови

Складирањето во купови на ѓубрето од анималниот измет се прави на локацијата на инсталацијата или во непосредната околина.

НДТ се :

- бетонски под со колекторски систем и танк за собирање;
- локациите за складирање се градат и изведуваат водејќи сметка за сензитивните рецептори за миризба и оддалеченоста на рецепторите и правецот на ветерот.

За привремено одлагање на ѓубрето од анималниот измет, НДТ се однесуваат на локации кои се на оддалеченост од сензитивните рецептори и извори на вода.

Танкови за складирање

Во НДТ за складирањето на ѓубрето од анималниот измет во бетонски или челични танкови спаѓаат:

- стабилна градба на танкови во однос на издржливост од силни ветрви, механички, термички и хемиски влијанија
- темелите и сидовите на танковите треба да бидат отпорни и заштитени од корозија;
- празнење на танковите, (еднаш годишно);
- употреба на дупли вентили за празнење;
- мешањето на милот од танковите да се прави непосредно пред празнење на танкот или расфрлање по земјоделски површини.

За покривање на танковите НДТ ги нудат следниве опции :

- цврст капак, покрив или шаторска структура(церада);
- пловна прекривка, како исечкана слама, природни лушпи, станиол, тресет, ЛЕЦА глина, ЕПС полистирен.

Сите овие типови на прекривка се применливи со одредени технички ограничувања и недостатоци, што значи дека определувањето кој тип на прекривка ќе биде избран се одредува од случај до случај.

Лагуни

Лагуни за одлагање на ѓубрето од анималниот отпад се употребува исто така како и танковите. Основата и сидовите на лагуната треба да бидат изградени од глина или обложени со пластична материја во комбинација со систем за откривање на истекување и можност за покривање на лагната.

НДТ за покривање на лагуните се :

- пластично покривање, или
- пловечка покривка, како исечкана слама, ЛЕЦА глина или природни луспи.

Овие типови за покривање имаат свои ограничувања и недостатоци, па изборот се прави од случај до случај. Во некои случаи, технички се неизводливи на веќе постоечките лагуни и повржани со големи трошоци.

X 2.9 Управување со ѓубрето од анималниот измет на фармата

Управување со ѓубрето од анималниот измет на самата фарма и определувањето на НДТ е директно поврзано со определени услови на инсталацијата, состојбата на почвата, локалното влијание на нутриенти и друго.

Во следнава табела се дадени неколку примери на различни состојби и НДТ во различни услови.

Услови	Пример за НДТ
<ul style="list-style-type: none">• фармата се наоѓа во област со големо количество на нутриенти, но во околината на фармата има доволно земјени површини за расфрлање на течната фракција од ѓубрето (со намалено количество на нутриенти), и• цврстата фракција може да биде расфрлена на друга локација или употребена за друга намена	механичка сепарација на милоот во затворен систем (пр.центрифуга)за намалување на емисиите на амонијак
<ul style="list-style-type: none">• фармата се наоѓа во област со големо количество на нутриенти, но во околината на фармата има доволно земјени површини за расфрлање на течната фракција од ѓубрето• цврстата фракција може да биде расфрлена на друга локација• фармерот добива техничка асистенција за користење на аеробен третман	механичка сепарација на милоот во затворен систем (пр.центрифуга)за намалување на емисиите на амонијак, следено со аеробен третман на течната фракција и контрола на емисијата на амонијак
<ul style="list-style-type: none">• постои пазар за тн.зелена енергија, и• локалните прописи дозволуваат ко - ферментација на (друг) органски отпад и расфрлање по земјоделските површини	Анаеробен третман на ѓубрето во инсталација за добивање на биогаз.

X 2.10 Техники за расфрлање на ѓубрето по земјоделските површини

Емисиите на амонијак кои се јавуваат како резултат на расфрлањето на ѓубрето по земјоделските површини можат да се намалат со правилна селекција на опремата со која се врши расфрлањето и избор на правилна техника на расфрлање.

Техники за намалување на емисиите при расфрлање на цврста фракција на ѓубрето по земјоделските површини се лимитирани. На следнава табела се дадени НДТ за опремата за расфрлање.

Употреба на земјата	НДТ	Намалување на емисијата	Тип на ѓубре	Апликативност
Тревната површина и растенија пониски од 30 cm	Распрснување (вбризгување)	30% може да биде и помала ако се аплицира на трева со висина > 10 cm	мил	Нагиб (<15% за танкери, довод; (<25% системи за прихранување); не за мил кој е вискозен или кој има висока содржина на слама, големината и положбата на полето е важно
Главна тревната површина	Распрснување	40%	мил	Нагиб (<20% за танкери, довод; < 30% системи за распространување); невискозен мил; големината и положбата, трева пониска од 8 cm
Тревната површина	Површинско инјектирање (отворен слот)	60 %	мил	Нагиб <12%; голема ограниченост за тип на почва и услови, невискозен мил
Главна тревната, обработлива површина	Длабоко инјектирање (затворен слот)	80 %	мил	Нагиб <12%; голема ограниченост за тип на почва и услови, невискозен мил
Обработлива површина	Распрснување и инкорпорација за 4 часа	80 %	мил	Инкорпорацијата е можна кај почва која може лесно да биде култивирана, а во други ситуации НДТ е распрснување без инкорпорација
Обработлива површина	Инкорпорација што е можно поскоро, за време не повеќе од 12 часа	За време од : 4 часа : 80% 12 часа: 60-70%	Цврсто ѓубре	Само кај земја која може лесно да биде култивирана